

→ עם ישראל היקר. אני מבקש ודורש שתקראו את המכתב החמור והמטלטל שקיבלתי מלוחם גולני שהשתחרר וביקש להשאר בעילום שם. שורש הבעיות עליהן אני מתריע-מוצגות במכתב הזה. בכוחינו היכולת לשנות את המדיניות הקלו...

נשמר · הוסף לאוסף

יצחק בריק אלוף מיל"
7 ביולי ב-16:39 ·

עם ישראל היקר.

אני מבקש ודורש שתקראו את המכתב החמור והמטלטל שקיבלתי מלוחם גולני שהשתחרר וביקש להשאר בעילום שם.

שורש הבעיות עליהן אני מתריע-מוצגות במכתב הזה.

בכוחינו היכולת לשנות את המדיניות הקלוקלת. תקראו ותפיצו לחבריכם. בטחון המדינה על הכף!

אין ספק שמה שקורה בחטיבת גולני מעיד על מה שקורה בחטיבות סדירות נוספות. זו הפקרות שמחייבת ועדת חקירה חיצונית על מה שקורה בצה"ל, כפי שתבעתי כשפרסמתי לפני כשנה וחצי, בדוח שלי על אי מוכנות הצבא למלחמה, המכונה "דוח בריק". מאז, המצב ממשיך להידרדר מדחי אל דחי, ככדור שלג שלא ניתן כבר לעצרו. זו הפקרה מוחלטת של ביטחונם של אזרחי ישראל.

מכתב הלוחם הוא ארוך (פרטיו האישיים שמורים עמי), אך חשוב לעשות מאמץ ולקרוא כל מילה. אז תבינו, שגם בצבא הסדיר המצב הוא לא פחות מקטסטרופה. עדויות דומות אני מקבל גם מחטיבות סדירות נוספות; ובהיותי נציב קבילות החיילים, נחשפתי אליהם בעצמי

המכתב:

שלום רב,

שמי... ואני מתגורר... למדתי בביה"ס בירושלים. דחיתי את השירות הצבאי בשנה; ולקחתי חלק במכינה קדם צבאית. במהלך שנת המכינה, החלטתי לשרת בגדודים בחטיבת גולני. שאפתי לשירות המשמעותי ביותר; וחשבתי כי זה המקום הנכון בשבילי.

היכולת להשפיע, המגוון האנושי, המבצעיות המורכבת והשליחות שבהגנה על עם ישראל - כל אלו, והאתגרים הטמונים בהם, היוו בשבילי את הבסיס לרצון העז לשרת ולפקד בחטיבת גולני.

התגייסתי ב... ושובצתי בגדוד בגולני. במהלך ההכשרה יצאתי לקורס חובשים, סיימתי הכשרת לוחם בהצטיינות מחלקתית ושובצתי בפלוגה בגדוד. יצאתי לשתי הכנות לקורס מכ"ם, אך לא עברתי לקורס בסופו של דבר לצערי הרב.

כך מצאתי את עצמי משרת כלוחם; ונחשפתי בנקודת מבט זו להתנהלות, למדיניות ולתרבות של החיילים בפלוגה ובגדוד לאורך שנתיים ושמונה חודשי שירותי. במהלך השירות שלי נחשפתי לרוב תחומי העיסוק בפלוגה. הן כלוחם במחלקה במשך שמונה חודשים; כעוזר צמוד למפקד הפלוגה; בתור סמל מבעעים פלוגתי, במשך שנה; וכן, בתחום הרפואי כחובש פלוגתי, במשך ארבעה חודשים.

כוונתי במסמך זה לתת מספר נקודות מבט, מחוויית האישית כלוחם בגדוד, מתוך רצון לעשות את המקום הזה לטוב יותר. חווייתי תסכול ואכזבה מההתנהלות והתרבות שאליה נחשפתי במהלך השירות, תסכול ואכזבה המשותפים לחיילים רבים בגדוד עימם שוחחתי במהלך השירות.

זמן רב חלפה בראשי המחשבה שעליי להעלות על הכתב ולהציף את החוויה השירות שלי בצבא. המקרה הבא הוא שהבהיר לי כי חובה עליי לעשות זאת:

משחקי וותיקות צעירות

המשחקים בפלוגה שלי אינם סוד, וידועים לכלל החיילים והמפקדים (חשוב לציין שמפקדי הכיתות (08) גם הם חלק מה'משחק').

המשחקים כוללים חוקים, המשפיעים על הנורמות הרווחות והאווירה הכללית בפלוגה: משיבה במקומות מסוימים לפי וותיקות בפלוגה, לאכילת מאכלים, ללבישת בגדים ולקביעת מעמדות שונים בפלוגה: צעירים, ותיקים (8 חודשים מהשחרור) ו"עתיקים" (4 חודשים מהשחרור).

מקובל כי הצעירים משרתים את הוותיקים והעתיקים: מביאים להם אוכל מחדר האוכל, עובדים קשה יותר בפלוגה ומחויבים לציית לכל משימה שמקבלים. במידה והצעירים "התחצפו", טעו או סתם בשביל הצחוק, הוותיקים רשאים להרביץ להם בלי שיגיבו, תופעה ספציפית זו הלכה והתמעטה, ככל שהתקדמתי בשירות אך עדיין קיימת. מצד המפקדים, המצב נשמר בסטטוס קוו, כל עוד לא רואים במו עיניהם את המשחק - הכול תקין. אין ספק שהם מודעים למציאות זו.

קו אדום מבחינת הפיקוד הוא רק כשהמשחקים מגיעים לאלימות פיזית; וגם אז, רק כאשר הם נתקלים בזה באופן ברור. במהלך השירות שלי, היו מספר פעמים שחיילים נענשו בחומרה כשנתפסו; אך מלבד אלימות, אין כל תגובה, גם אם המעשה מתרחש לנגד עיניהם.

בתור חייל שבחר לא לקחת חלק במשחקים, ההשלכות החברתיות היו משמעותיות. כל הווי הפלוגה והקשר בין המחלקות השונות מושתת עליהם. בחירה זו פגעה ביכולת שלי ליצור קשרים חברתיים; ולמצוא את מקומי בפלוגה. השלכות אלו גורמות לכך שרוב מוחלט של הלוחמים לוקחים חלק במשחק.

3. ברור מאליי שלמשחקים יש גם השפעה ישירה גם על המקצועיות של הלוחמים

המשחקים הם עוד סט חוקים שיש לקחת בשיקול בכל החלטה: האם ניתן ללכת עם הנשק בצורה מסוימת, לישון/להתקלח בזמנים מסוימים, להתאמן עם וסט כזה או אחר. כל אלו יוצרים מצב, שבו המשחקים הם אלו שמנהלים את אורח החיים בפלוגה ולא מ"פ כזה או אחר או צרכים מקצועיים/מבצעיים.

לדעתי מצב זה נוצר מחוסר במשמעות ומתסכול שאותו חווים הלוחמים; וכתוצאה מהיחס אליהם. הם חשים חסרי משמעות, חסרי יכולת וללא כל אופק של התפתחות או אחריות כלשהי, תחושה של עמידה במקום במשך שנתיים. לכן עם הזמן, תפסה מקום מעין מערכת חוקים משנית, בה יש תחושת קידום מסוימת - מצעיר לוותיק, צבירת פריבילגיות מסוימות, כבוד, השפעה וכוח בפלוגה עם הזמן.